

Spectacol imaginar

„CĂSĂTORIA“

Forme și temă

În *Căsătoria* de Gogol se întâlnesc cinci bărbați, în casa unei femei cu care fiecare dintre ei vrea să se căsătorească. Pe undeva, la prima vedere, această întâlnire seamănă cu o petrecere mondenă; un fel de reuniune la care se bea vodcă și se rostesc cugetări. Bărbații se întâlnesc într-o încăpere goală, în care se așteaptă apariția miraculoasă a femeii. Acest miraj, pe care îl reprezintă posibilă mireasă, te trimite într-un plan sensibil deosebit. Bărbații, fără să vrea, devin concurenți. Tema spectacolului se află într-o zonă pe care aș numi-o zona *așteptării*. Apariția Agafiei va reprezenta un miracol. La această petrecere mondenă, și chiar banală, se infiripă, datorită unui mag, care este Kocikariov, o idilă. În mijlocul unei asistențe care se simte bine, bea, mănincă, apar două personaje ascetice — Podkoliosin și Agafia. Ei par doi copii inocenți, dar singurul care va avea acces la inocență va fi Podkoliosin. Agafia Tihonovna devine treptat roaba patimei erotice. Podkoliosin se va simți intimidat de ea, va refuza *instinctul orb*, aruncându-se pe fereastră. Personajele vor veni în arenă ca niște clovni de circ. Intrat într-un vârtej burlesc (mă gândesc la *Satyriconul* lui Fellini), Podkoliosin se va speria. Abia atunci va observa machiajul neomenesc al lui Kocikariov. Sărbătoarea dezlănțuită va eșua într-o idilă banală. Înălțurați din arenă, după ce și-au făcut numerele de circ, concurenții vor rămâne martori, pe margine, pentru a asista la căsătorie. Rămasă singură, Agafia se va chinui crunt, ca după o cădere de la trapez.

Evadarea lui Podkoliosin va însemna o victorie a pudorii.

Spectacolul va fi o meditație despre singurătate, despre vidul sufletesc. Prezententii la căsătorie aleg calea căsăto-

riei, ca o salvare de la un înec posibil, de la un potop ce trebuie evitat.

De ce se aruncă Podkoliosin pe fereastră? Pentru că el descoperă eșuarea în sexualitate a dorinței de a nu fi singur. El respinge planul real pentru unul metafizic. Respingând relația directă, alegând una posibilă, prin amintire, el rămîne un visător. El nu va scăpa niciodată de singurătate, care este boala lui.

Prin evadare, Podkoliosin demască un drum brutal spre o *armonie* ce nu poate fi atinsă.

Atmosfera

Dorim un spectacol cu o atmosferă stranie. Aceasta se va construi prin decor, prin lumini, în special prin comportamentul personajelor. Personajele acestei piese se vor comporta straniu, vor vorbi în mod ciudat, vor avea gesturi deosebite. Dorim să încercăm o experiență în care comportamentul să fie arhetipal, fiecare personaj să se afle într-o stare fundamentală. Am dori să realizăm o formă de joc frenetic, nu departe de formele inventate, de exemplu, de Jarry. Vedem acest spectacol și în maniera de joc a scenei italiene, dar ideal ar fi să se desfășoare într-un teatru „en rond“.

Visul

Vom încerca mai întâi să delimităm noțiunea de vis. Visul este o formă foarte liberă de imaginare; în vis se alătură elemente diverse, se realizează secțiuni în realitate, prin forme deosebite. Uneori, în vis, un obiect poate căpăta dimensiuni extraordinare, o faptă oarecare se poate transforma într-un adevărat film, sau un gest poate căpăta o importanță covârșitoare. În vis se pot împleti ritmuri diferite. Cu alte cuvinte, așa

cum spuneau și romanticii, „vizul este o maidan de imaginație sau un loc sacru“.

Ce reprezintă, pentru noi, *Căsătoria*? Prin ce fel de viziune vom interpreta faptele? O idee mai veche alături secvențele piesei tablourilor lui Marc Chagall: absența descriptivismului logic al situațiilor, împletirea de lirism și comic. Nu trebuie să uităm că viziunea autorului este comică.

Vrem să realizăm un anumit șoc prin înlăturarea parțială a grotescului, prin estomparea durităților, printr-un anumit lirism. De aici alăturarea lui Gogol cu Chagall. Spectacolul va trebui să capete

starea unui vis. Acțiunea va curge cu multă libertate, iar noi vom folosi toate aparatele posibile ale teatrului, pentru a imagina acest vis. De aici libertatea actorilor de a trăi prin cuvint și ritual cele mai diverse stări posibile.

Tema piesei va fi visul. Aflați departe unul de altul. Agafia și Podkolsin se vor întâlni într-o lume imaginară. Accentul de vis va da un alt aspect acestei întâlniri. Kocikariov seamănă cu un Oberon care va dirija magic alăturarea celor doi. *Căsătoria* este un vis sortit eșecului. Personajele se vor trezi, în timp ce Kocikariov, pierzându-și puterile, își va pierde și esența magică.

„Rampa“, acum 50 de ani ianuarie 1931

Ce reținem din dramaturgia originală a anului 1930? *Oameni felurii* de Anton Holban, *Cassandra* de Nicolae Iorga, *Fata ursului* de V. Voiculescu (jucate pe prima scenă a țării), și *Molima* de Ion Marin Sadoveanu (la Teatrul Ventura). Au mai semnat texte reprezentate Ion Minulescu, Ion Sin Giorgiu, Paul Prodan, Anton Bibescu... ● Ce răvașe au găsit unii dintre actorii noștri în plăcinta revelionului? *Ion Iancovescu*: „Cum să-l impac, c-un lucru mare, / Pe-acest ștrengar între ștrengari? / Decît să-i dau ceva ce n-are: /... Și i-am adus vreo doi sutari!“! Iar dramaturgul *Camil Petrescu*: „Nimic, da-i spun că tot *Mioara* / Rămîne fresca-i de război: / Din mii de oameni ce-au văzut-o / Abia de mai trăiesc vreo doi!“ ● Apare fundamentală colecția a lui Sabin Drăgoi *303 colinde cu text și melodie*, în editura arhivei fonogramice a Societății compozitorilor români. Entuziasmată, *Rampa* invită „înapoi la folclor“. ● Harnicul director craiovean, dramaturgul A.

de Herz, caută o „societate de construcții“ care să clădească un nou teatru (teatrul din Valahia mică arse în 1927). „Baronul“ nu o va găsi! ● Tânase „cucește“ Ardealul. Din Muntenia și Oltenia, „trece“ munții, cu *Bravo, Cărăbuș!* E așteptat pretutindeni. ● Octavian Goga este sărbătorit la Teatrul Maghiar din Cluj. În traducerea lui Emerich Kadar (traducător din Caragiale, Minulescu, Sorbul), se joacă *Meșterul Manole*. În toastul de la banchet, poetul precizează că își pune mari speranțe „în conlucrarea culturii române și celei maghiare“. ● În sfîrșit, primul gong (al stagiunii!) la urgisita Operei române. Cîntă, în *Boris Godunov*, Gh. Folescu, Niculescu-Basu, N. Secăreanu. La pupitru, George Georgescu. ● Jucat la Chicago cu mare succes, o piesă de Edgar Wallace, inspirată din lumea interlopă, a întrunit și elogiile gazetierilor, care l-au felicitat pe autor pentru seriozitatea... documentării! ● Academia Română premiază volumul memorialistic al lui A. P. Bănuț, *Tempi-passati*, și versuri-

le lui Tudor Măinescu, *O picătură de parfum*. ● Umor publicitar: *Casa cu fete* de Carol Ardeleanu este un „roman în care se dezvăluie un colț de viață reală așa cum este dincolo de ceea ce se vede“. ● Regal artistic la Teatrul Național: *Cruciada* (în volum: *...copiilor*) de Lucian Blaga. Marioara Voiculescu, Ana Luca, G. Calboreanu, V. Antonescu apar în regia lui Soare Z. Soare. Drama se joacă împreună cu prima versiune (într-un act) a *Actului venețian* de Camil Petrescu. Camil (se putea altfel?) va fi profund nemulțumit de spectacolul lui Ion Șahighian, cu Dida Calimachi, A. Pop Marțian, Al. Critico... (În *Notele zilnice*, publicate recent de Mircea Zăciu, autorul notează, iritat, că aprecia la Dida Calimachi „își pierduse nervii“!). ● Un publicist ieșean, C. Săteanu, divulgă o întâmplare cu marele Iancu: într-o iarnă, Caragiale purta un palton vechi. Întîlnindu-se cu un parlamentar, prieten, purtătorul unui superb palton de blană, Nenea Iancu a întrebat de preț. „Vreo trei mii de lei!“ — a sunat, mindru, răspunsul. „Ei, vezi, mă, eu nu mi pot permite să port haine care să prețuiască mai mult decît mine!“

I. N.